

Paper Code

BC-104

Roll No.

Signature of Invigilator

पतंजलि विश्वविद्यालय
University of Patanjali
Examination Jan. – Feb. -2022
एक वर्षीय सहायक पाठ्यक्रम, सेमेस्टर : प्रथमम्
संस्कृत, चतुर्थपत्रम्
वैदिकसाहित्यम्

समय: - होरात्रयम्

पूर्णाङ्कः ७०

निर्देशः अस्य प्रश्नपत्रस्य सप्तत्यङ्काः निर्धारिताः सन्ति, अङ्कनिर्देशः प्रतिखण्डं द्रष्टव्यः, सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

(खण्ड -क)

प्र01. पृष्टयोः द्वयोः एकस्य समाधानं कुरु। (5 x1 =5)

1. वेदशब्दस्य कोर्थः ? वेदस्य प्रकारा एवं ऋषयः के सन्ति?
2. वेदज्ञानं कं प्रति उपदिष्टमस्ति? वेदस्य उपयोगितां वर्णयन्तु।

प्र02. पृष्टयोः द्वयोः एकस्य समाधानं कुरु। (5 x1 =5)

1. वैदिकसाहित्ये कानि-कानि प्रमुखाणि दर्शनशास्त्राणि सन्ति?
2. काञ्चिदस्ति उपनिषदां नामानि लिखित्वा तन्महत्वं वर्णयन्तु।

प्र03. पृष्टयोः द्वयोः एकस्य समाधानं कुरु। (5 x1 =5)

1. “पुरुषार्थ चतुष्टय” अस्मिन्निषये संक्षिप्तरूपेण लिखन्तु।
2. वर्णव्यवस्थायां वर्णानि कतिधा? तस्मिन् च शूद्रवर्णस्य का भूमिका?

(खण्ड -ख)

प्र01. पृष्टेषु त्रिषु द्वयोः समाधानं कुरु। (5 x2 =10)

1. को नाम त्रैतवादः? ईश्वरस्वरूपस्य वर्णनं कुर्वन्तु।
2. जीवस्य गुणानां वर्णनं कुर्वन्तु।
3. “ईश्वर तथा जीव” अनयोः को भेदः?

प्र02. त्रिषु द्वयोः समाधानं कुरु। (5 x2 =10)

1. ब्राह्मणस्य समाजंप्रति जनान्प्रति च का भूमिका?
2. क्षत्रियस्य का भूमिका?
3. वर्णानां निर्धारणं कथं भवति?

प्र03. पृष्टेषु त्रिषु द्वयोः समाधानं कुरु। (5 x2 =10)

1. धर्मस्य परिभाषां लिखित्वा तं स्पष्टयन्तु।
2. मोक्षस्य स्वरूपं वर्णयन्तु।
3. “पुरुषार्थ चतुष्टय” इत्यस्य आधुनिकजीवने महत्त्वं वर्णयन्तु।

प्र04. पृष्टेषु त्रिषु द्वयोः समाधानं कुरु। (5 x2 =10)

1. को नाम ‘यज्ञ’? यज्ञस्य प्रकारान् अपि वर्णयन्तु।
2. ब्रह्मयज्ञस्य कोऽर्थः?
3. महायज्ञः कतिधा? देवयज्ञविषये द्वे वाक्ये लिखन्तु।

प्र05. पृष्टेषु त्रिषु द्वयोः समाधानं कुरु। (5 x2 =10)

1. संस्कारा कतिधाः सन्ति?
2. उपनयनसंस्कारविषये पञ्चवाक्याणि लिखन्तु।
3. वेदारम्भसंस्कारविषये लिखन्तु।

प्र06. पृष्टयोर्द्वयोरेकस्य समाधानं कुरु। (5 x1 =5)

1. कर्मण्यवस्थायाः सुष्ठुरूपेण वर्णनं कुर्वन्तु।
2. ‘पुनर्जन्म’ विषये लिखन्तु।

-----X-----